

boskapsskötsel, som sysselsätter 51,4 % av yrkesutövarna. Jordbruket träder i vår tid alltmera tillbaka för boskapsskötseln, vilket tar sig uttryck i alltjämt minskad areal för sädeslagen och ökad areal för betesmark och foderväxter. 1926 voro 262,006 ha besädda med havre, 57,066 ha med korn, 171,870 ha med potatis och 78,755 ha med rovor, medan 925,892 ha voro vall och betesmark. Skörden uppgavs s. å. till 638,729 ton havre, 143,400 ton korn, 1,931,820 ton potatis, 3,735,492 ton rovor och 5,233,608 ton hö. Jordbruket lider alltjämt av olämplig jordfördelning: När den irländska jorden förlänades åt engelska godsägare, kvarblevo de gamla ägarna som arrendatorer. Allteftersom befolkningen tillväxte, minskades brukningsdelarnas storlek, då nyodlingar voro uteslutna. Senare tidens avfolkning framkallade ej någon gynnsammare jordfördelning, då åkerjorden i stället igenlades till betes- el. jaktmark. 1920 uppgåvos 80,2 % av antalet brukningsdelar vara mindre än 50 acres (omkr. 20 ha). Genom jordlagarna av 1869 och 1903 ha arrendatorerna beretts möjligheter att erhålla full äganderätt till sina jordlotter; 1918 voro 65 % av de irländska jordbrukarna självägande. En ny jordbrukslag av 1924 främjar ytterligare denna utveckling. — Kreatursstocken utgjordes 1926 av 3,947,249 nötkreatur, 3,003,080 får, 884,216 svin, 189,439 getter, 379,387 hästar och 219,845 åsnor och mulåsnor. Mejerihanteringen har i nyare tid fått stort uppvisning, dels genom kooperationens utveckling, dels genom exportreglerande lagstiftning. Fiske (makrill, sill) drives runt hela kusten (4,308 fartyg med 14,020 man 1926). Industrien är föga utvecklad (sysselsätter 14,3 % av yrkesutövarna) och är koncentrerad till de större städerna, särskilt till Dublin. Av textilvaror tillverkas yllevävnader (Connaught, Kerry), spetsar och popelin (Dublin). F. ö. märkas slakterier, garverier, kvarnar, bryggerier och brännerier. Pågående åtgärder för tillvaratagande av floden Shannons vattenkraft äro avsedda att åt industrien trygga nödig elektrisk kraft.

Handel och samfärdsel. I:s export värderades 1927 till 44,2 mill. pd st., framför allt levande djur, porter och öl, smör, ägg och kött, och gick huvudsakl. till Storbritannien (37,4 mill. pd st.) och Nordirland (4,9 mill. pd st.). Importen värderades s. å. till 60,8 mill. pd st., närings- och njutningsmedel (vete, majs, mjöl, frukt, te), stenkol, maskiner, textilfabrikat m. m., huvudsakl. från Storbritannien (40,6 mill. pd st.), Nordirland (6,4 mill. pd st.), U. S. A. (4,7 mill. pd st.) och Argentina (2,5 mill. pd st.). Av 13,368 fartyg om 9,282,219 ton, utklarerade i I:s hamnar 1927, voro 8,585 om 5,358,241 ton brittiska och 4,194 om 2,289,726 ton hemmahörande på I. De förnämsta hamnarna äro Cobh (Queenstown), Dublin, Dun Laoghaire (Kingstown) och Cork. Järnvägsnätet, som har sin medelpunkt i

Dublin, hade 1926 en längd av 4.302 km och tillhörde till större delen 4 stora bolag. Bland kanalerna märkas Grand canal och Royal canal. Telegraflinjernas längd var 1925 11,988 km, antalet postanstalter var s. å. 2,205.

Finanser, mynt, mått och vikt. Budgeten för 1927—28 upptog inkomster och utgifter till 32,2 mill. pd st.; statsskulden uppgick 1925 till 13,5 mill. pd st. Mynt, mått och vikt äro de brittiska.

Kyrkliga förhållanden. Full religionsfrihet är rådande. Katolikerna lyda under ärkebiskoparna av Dublin, Cashel, Tuam och Armagh (i Nordirland) samt 21 biskopar; episkopalkyrkan har ärkebiskop i Dublin och 8 biskopar (därav 3 under Armagh i Nordirland).

Undervisningsväsen. Inom I. funnos 1926 5,636 folkskolor med 493,382 lärjungar. Skolgången är ännu ej obligatorisk inom hela I. För den högre undervisningen sörja 284 *secondary schools* med 25,510 lärjungar (1926), 5 seminarier och många tekniska skolor. Djupgående skolreformer ha vidtagits de senaste åren. I. har två universitet, Trinity college i Dublin samt National university of Ireland, bestående av tre colleges i resp. Dublin, Cork och Galway. S. F.

Tidningspress. I:s första tidning uppsattes 1685. Den 1763 grundade Freeman's Journal (upphörde dec. 1924) blev under 1800-talet den irländska nationalismens främsta språkrör; United Ireland (från 1881) var en lidelsefull förkämpe för självständighetssträvandena. I:s flesta tidningar och tidskrifter utgivas helt el. delvis på eng. Av tidningar må nämnas Irish Times (engelsksinnad) och Irish Independent i Dublin samt Cork Examiner i Cork, av tidskrifter Irish Catholic, The Leader och Irish Statesman (utg. av G. W. Russell), Fáiinne an Lae, helt på gaeliska, organ för Gaelic league, samt Sinn Féin och An Phoblacht (republikanska och till en mindre del tryckta på gaeliska). C. W. v. S.

Försvarsväsen. Armén rekryteras av frivilliga, som taga tjänst för lång tid. Styrkan uppgår till omkr. 1,000 officerare och 16,000 underofficerare och manskap, huvudsakl. infanteri. Enl. överenskommelsen med England 1921 skall försvaret av de irländska kusterna t. v. bestridas av de brittiska truperna samt försvaret till sjöss av brittiska stridskrafter. M. B.-dt.

Förvaltning och rättskipning. Ur förvaltningssynpunkt indelas fristaten i 24 *counties* och 4 *county boroughs*, vilka ha viss självstyrelse och särskilda representationer. De högsta domstolarna äro en *Supreme court* och en *High court*; mellandomstolar med avseende på kriminalmål en *Court of criminal appeal* och en *Central criminal court*. Därjämte finnes ett antal underdomstolar (*circuit courts* och *district courts*). H. T.-n.

Författning. Enl. författningen (antagen av I:s parlament 11 okt. 1922, av riksparlamentet 4 dec. s. å., promulgerad 6 dec.